

Úgy évtizednyi – épp elegendő beérő idő. Olasz hadifogság, szirakúza láttak s unikálissá mart látomás között. Mely Van Gogh székével, Csontváry cédrusával (kivált annak napmart ágcsonkjával) analóg intenzitású ikon.

Illő főhajtással áldozhatnánk élesedő figyelem szemcsehullató, kopó közsörűköveinek.

Szálazhatnánk történések számtalanba vesző szövétnekeit.

Erjedt bugyraiban fortyogó Európát, Párizst,

kubizmust, expresszionizmust. Egzisztencializmust, Ortegát. Mannt, Kafkát, Munchot. Annyi mindent – közöttük mind korábbiakat is.

Apai örökséget, kiszolgáltatottságot, üzőtséget, odaadást. Annyi felelősség hordozását (úgy is, mint intellektus kritikus-évődő kifejeződéseit) – s azt az örökös köztes, falakat röptető varázsos-magányos lebegést – s variánsait. Belső, édes, törékeny álmokat, mellkasra mind nehezedőbb lidércnyomásokat.

Hovatovább azt, e kopár „kolonoszi” síkra ért kísértetbolyongás: mily otthonosan ártatlan-szelíd.

Kívülről nézvést: fejtetőre állítottságban, nyomás alatti abszurdításban a létező egy lehetséges helyzetét. Lírikus kapatossággal: mustárgáz-tábláját.

De rúgjuk ki a lócát. Lépünk be autentikus bolondjával, legyünk vele képben. Szembesülünk – álljunk belé.

Anyag: lemezpapír, száraz tempera. Földközeli.

Festményidő? Kairoszi. Azon túl? Annyiféle. Akár valahai halászáé – de messze, áttetsző már (!): napbasült szeme-világa falu bolondjának. Benne a pillanat: villanásra oldalra, szuroktengerre kiforduló, szélütött prófétaként tárja kezét.

Bőrét agyagszín, a legegyszerűbb, -szükségesebb durva ruházat, lábfejét könnyű, útfehér papucs óvja.

Lobog földárnyalatú minden. A levegő, az egyszerre magmás és karbonátos por, csikorgó, elomló murvák, Ortygia hajdan-gyümölcsföldjei. Lobog csipkebozót-szakáll (mint vethetett lobot egy más időben, az Etnába zuhanó bölcsesség meghasonulásában?). Krátere épp füstölőben. Koromszín, fekete a tenger (errefelé gyakorta engedí amoly rávilágító „mareamarum”-láttatás); a Földközi-tenger szemgödrének (?), szív mélyének(?), „májkapuvénájának”(?), a Jón-tenger e partszakaszának hullámsíkja/-sírja is.

Hegyi Botos Attila 9

ÉGŐ SZEMGÖDÖR

(VAK BOLONDJA

LÁNGOLÓ VILÁGNAK)

Növény, emberközel-távol sehol. Csúfolódó lurkókórusok se. Egyáltalán: közvetettészó? Tér? Idő? Perspektívák? Minden imbolygó, izzó lebegetésben. Fejben a gomolygás, visszhangok, képek, élesen távolodó-közeledők, örökös hullámverés. Ég minden. Egyetlen szurokfekeete eb – küszöbök
10 hű őrzője – húz vakító porcsapát a kiürült házból (honnan maga a kompozíció [félrehúzódv] nyílik, tágul, keresztben az úttal, feketéllő tér felé). Átellenben, a fővenyen világló feszület (sír-, határkő). Lényegét tekintve mindegy, mind.

Kifeszített, örökös határhelyzet. Hányszor, de hányszor (?!) – mögötte ez is, az is.

Ami nem: póre érzékelésének örök-ismerős körvonalakat tapogató botja. Lehetne finomhangolt antenna, árbóc, tartórúd, valahai halból maradt gerincváz. Még inkább – már csak e csavargás közvetlenségében adottabban – váratlan lelt tám, egyetlen fogódzó, útszélről roppantott „növénylángcsontváz”, hajdan behurcolt *Agave americana* elszáradt, magvesztett kóroja: rekkenő nap könnyű, csontfehérre mart botja.

Szét- (egyzersmind le- s fel-) táruul két kar, egyik égbe tartott, másik földet tapogató rézsút-mozdulattal. Mi van mindezen túl? Lehet-e egyáltalán? Hová, miben lenni?

Negédeskedve kisüthetnénk annyival a választ, hogy a képet néző befogadóban. De befogadni az tudná, ami magában a profetikus láttatásban van – (meg)marad. A föld, az ég, a kő, a ház, a tenger, az út, a ház, a kóró, az eb. A füstcsóvás vulkán, a lángoló nap.

Maga az immár magában locsogó, lebenykupolái villanó égboltján olykor felkacagó bolond.

Az örök hűség, a maradéktalan csoda. Ez az imbolygó léptű bolondság.

Mit átadni? Minden lépte átadás. Tenger, föld? Üdvözlégy, Nap hajóskapitánya!

Hová lenni? Ugyan már! Ó Az, Aki Itthon Van.

Ps. Utóhang, vékonyka (?) mellékszál. Az érzékelés szára, a sivatag növénylángja, emez agávéfaja ugyan ritkán, egyszer (10–30, olykor több idő eltelte után) virágzik, majd kiszárad: őszön szokás szerint elered az eső. Az elhalt Közép körül sarjad pár apró tőhajtás, még annyi újabb közép táruul levélrőzsája – a mint a temérdek szétszórt mag is kicsírázik; idővel virág-, termésfürtbe szökkennek, majd holtkönnyűvé, vakítóvá száradnak száruk – ily-oly időkk illő boldontámaszai.

No de ennyit erről is, eddig és ne tovább – non ragioniam di lor, ma guarda e passa.